

Leserundersøkelsen

2020

Lesing, kjøp og handelskanaler

Oppsummering av funn

Leserundersøkelsen 2020 er gjennomført av Ipsos MMI
for Forleggerforeningen og Bokhandlerforeningen

DEN NORSKE
FORLEGGERFORENING

Om undersøkelsen

Leserundersøkelsen er gjennomført av Ipsos (tidligere MMI) for Forleggerforeningen og Bokhandlerforeningen.

Tidsperiode Undersøkelsen er gjennomført i uke 4-5 i 2020.

Datainnsamling Webundersøkelse (omnibus)

Utvalg/befolkning

Utvalget er tilfeldig trukket som et standard, landsrepresentativt omnibusutvalg med ca. 1.000 intervjuer i alderen 16 år + (15 år + 2017). Ellers som ved tidligere års undersøkelser.

Veiemetode

Resultatene i undersøkelsen er vektet som en standard omnibusundersøkelse på kjønn, alder og landsdel frem til 2015. Etter 2017 er resultatene i tillegg vektet på utdanning.

NB! Vekting av resultatene er utvidet ved å inkludere utdanning i web-tall for 2017 og 2019.

Metodebrudd

Det er et **metodebrudd** i undersøkelsen sammenlignet med undersøkelser tidligere år, som har blitt gjennomført via telefon. Dette medfører trendbrudd i sammenstillinger historisk, og resultatene er ikke helt sammenlignbare. Flere av spørsmålene ble også stilt via web i 2017 slik at noen av resultatene er sammenlignbare mellom 2017 og 2019.

Annet:

Spørsmålsbatteriet er med forsiktighet endret på enkelte steder fra tidligere år. Dette er tilpasninger som også er gjort ved tidligere års undersøkelser. Grunnkonseptet i undersøkelsen er bevart for i størst mulig grad å sikre kontinuiteten, og på den måten kunne sammenlikne og avdekke endringer over en lang tid.

Skolebøker er ikke med i undersøkelsen.

Feilmarginer:

Systemet inneholder flere kontroller for å forebygge feil svar eller registreringsfeil under intervjuet. Det er også lagt inn grenseverdier som ikke kan overskrides og bare gyldige koder for svaralternativer registreres.

Spørreskjemaet er pilotert (pretestet) før oppstart. Det er også foretatt manuell gjennomgang av høye kvantitative verdier i resultatene for å kontrollere mot øvrige angitte verdier i intervjuet. Samlet bidrar dette til å øke kvaliteten i dataene og sikre høy **reliabilitet** i datainnsamlingen.

Tidligere (før 2018) ble undersøkelsen gjennomført via telefon og det ble innledningsvis i intervjuet oppgitt at undersøkelsen skulle handle om kjøp og lesing av bøker. Dette kan i teorien ha medført bortfall/nekt grunnet temaet, uten at vi har noen helt klare holdepunkter for at dette er tilfellet. Ved overgang til web fra undersøkelsen gjennomført i 2018, unngås dette i stor grad ved at respondentene allerede er i gang med å besvare undersøkelsen før de blir introdusert for tema.

Se ytterligere informasjon og komplett rapport på foreningenes hjemmesider:

Bokhandlerforeningen: <https://www.bokhandlerforeningen.no/leserundersokelsen>

Forleggerforeningen: <https://forleggerforeningen.no/bransjefakta/rapporter/>

Hovedfunn - LESING

Lesingen holder seg på et høyt nivå

Lesingen holder seg på et stabilt høyt nivå. 83 prosent av befolkningen oppga å ha lest minst en bok i 2019, mot 81 prosent i 2017.

Befolkningen leste gjennomsnittlig 13,2 bøker i 2019.

De eldste leser mest

Befolkningen over 40 år leser mest. Gjennomsnittlig antall leste bøker har økt med 1,1 i aldersgruppen 40-59 år og 3,3 i aldersgruppen 60+. I aldersgruppene 16-24 år og 25-39 år har gjennomsnittlig antall leste bøker har gått ned.

Kvinner leser mest, og de leser mer enn før

Kvinner leser mer enn menn. Kvinner i befolkningen leste gjennomsnittlig 18,5 bøker i 2019, mot 16,6 i 2017. Menn i befolkningen leste gjennomsnittlig 7,9 bøker i 2019, mot 8,9 i 2017.

Lesing og språk

Bokleserne leste gjennomsnittlig 12 bøker på norsk i 2019. Det er en oppgang på 1,1 bøker sammenlignet med 2017. Videre leste bokleseren 3,8 bøker på et fremmedspråk Det er på nivå med som i 2017 (3,9).

Kvinner leser flere norske bøker enn menn. Kvinner leste gjennomsnittlig 17,1 bøker på norsk i 2019. Det er 3 bøker mer enn i 2017. Menn leste 6,4 bøker på norsk i 2019, mot 7,4 i 2017.

De yngste bokleserne leste en høyere andel fremmedspråklige bøker enn de eldste.

Vi ser en økning i gjennomsnittlig antall bøker lest på norsk i 2019 både for aldersgruppen 40-59 år og aldersgruppen 60+. Andelen av bokleserne som har lest minst en fremmedspråklig bok i 2019 er høyest blant de yngste 16-24 år (66 prosent) og i aldersgruppen 25-39 år (55 prosent)

18 prosent av befolkningen opplyser at de har lest flere bøker på norsk i 2019. I 2017 var andelen 12 prosent. 32 prosent opplyser at de har lest færre bøker på norsk i 2019, mot 30 prosent i 2017. De som har lest flere bøker på norsk oppgir at de har mer tid til bøker og at det er flere interessante bøker som viktigste årsaker til økningen. De som har lest færre bøker på norsk oppgir økt skjermtid og mindre tid til bøker som viktigste årsaker.

Den viktigste årsaken eller sterkeste motivasjonen til å lese en bok er at boken handler om noe man er interessert i. Videre er kjennskap til forfatter og god omtale og kritikk viktige.

Lydbok og e-bok i vekst

Bokleserne lyttet til flere lydbøker i 2019 sammenlignet med 2017. Andelen av boklesere som lyttet til lydbøker økte med 6 prosentpoeng til 29 prosent i 2019. Vi lyttet i gjennomsnitt på 2,9 lydbøker i 2019. Det er økning på 0,6 lydbøker fra 2017

Andelen boklesere som har lest e-bøker i 2019 øker med 4 prosentpoeng til 25 prosent i 2019. Bokleseren leste gjennomsnittlig like mange e-bøker i 2019 som i 2017 (2 bøker). 69 prosent av e-bøkene som bokleseren leste i 2019 var på norsk. Dette er uendret fra 2017.

41 prosent oppgir at de tror de vil lese kun papirbøker de neste tre årene. 33 prosent oppgir at de vil lese en kombinasjon av flere formater (papir, lydbok og e-bok) de neste tre årene.

Strømming øker

Andelen av *befolkningen* som har brukt en strømmetjeneste til lydboklytting i 2019 har økt med 9 prosentpoeng, til 16 prosent i 2019.

Boklytterne har lyttet til 9,7 flere lydbøker gjennom strømmetjeneste i 2019 (12,9 lydbøker i 2019).

Lesing for barn går ned

Vi leser mindre for barna våre enn vi gjorde tidligere. 46 prosent av dem som har barn under 10 år i husstanden leser daglig eller ofte for disse.

De med høyest utdanning og høyest inntekt leser mer for barn under 10 år. 61 prosent av dem med høyest utdanning leser daglig eller ofte for barn under 10 år i husstanden. Tilsvarende andel er på hhv. 44 prosent og 43 prosent for dem med utdanning inntil 10 års skolegang og dem med utdanning opp til videregående skole.

Fysisk bokhandel er fremdeles den viktigste kilden til boklesing. 25 prosent av befolkningen opplyser at de kjøpte den siste boken de leste eller lyttet til i en fysisk bokhandel. 16 prosent lånte den på biblioteket, 14 prosent fikk den i gave.

Hovedfunn - KJØP og HANDELSKANALER

Andelen som kjøper bøker, holder seg relativt stabil

68 prosent av befolkningen kjøpte minst en bok (både papirbøker, e-bøker og lydbøker) i fjor. Det er en nedgang på to prosentpoeng fra 2017. *Befolkningen* kjøpte i gjennomsnitt 6,8 bøker hver i 2019, mot 7,2 i 2017. Bokkjøperen kjøpte i gjennomsnitt 9,4 bøker i 2019. Bokkjøperen oppgir at 90 prosent av bøkene de kjøper er norske.

E-bøker i vekst

Andelen av bokkjøperne som kjøpte e-bøker i 2019 har økt med 5 prosentpoeng fra 2017, til 25 prosent i 2019.

En større andel mannlige enn kvinnelige bokkjøpere har kjøpt e-bøker, og andelen av bokkjøperne som kjøper e-bøker er større jo yngre gruppen er.

E-bokkjøperen kjøpte i gjennomsnitt 8,1 e-bøker på et fremmedspråk og 7,5 e-bøker på norsk. Flest e-bøker ble kjøpt på et norsk nettsted.

Bokhandel er fremdeles den foretrukne handelskanalen for bokkjøp.

70 prosent av bokkjøperne kjøpte minst én bok i fysisk bokhandel i 2019. Det er en nedgang på 8 prosentpoeng sammenlignet med 2017.

Netthandel øker; 42 prosent av bokkjøperne kjøpte minst én bok på nettet i 2019, opp 3 prosentpoeng fra 2017. Bokkjøp i kiosk/bensinstasjon og i dagligvare går ned.

I gjennomsnitt kjøpte bokhandlerkunden 6,7 bøker i en fysisk bokhandel. Kvinnelige og mannlige bokkjøpere kjøper like mange bøker i fysisk bokhandel (6,7 bøker i gjennomsnitt for begge kjønn)

Bokhandelen er godt besøkt. 18 prosent av befolkningen svarer at de har besøkt en bokhandel for mindre enn en uke siden. 60 prosent opplyser at de har besøkt en bokhandel den siste måneden. 46 prosent kjøpte bare bøker da de var i bokhandel sist; 30 prosent kjøpte bare bøker og 16 prosent kjøpte både bøker og andre varer. 48 prosent planla turen sin til bokhandelen fordi de ville ha en

konkret bok, mens 27 prosent besøkte bokhandelen og kjøpte bøker som et resultat av en impulshandling.

85 prosent av landets befolkning opplever at de har en bokhandel innenfor en akseptabel reiseavstand. Det er flest fra Vestlandet (87 prosent) som svarer at de har en bokhandel i akseptabel reiseavstand; færrest i Oslo og i Midt-Norge.

For spørsmål, ta kontakt med:

Forleggerforeningen: adm.dir. Kristenn Einarsson, mobil 901 29 711

Bokhandlerforeningen: adm.dir. Trine Stensen, mobil 950 60 117